

Länsgemensam målbild och strategi för Nära vård för Region Kalmar län och länets 12 kommuner

Under hösten 2023 tog samtliga kommunfullmäktige och regionfullmäktige i Kalmar län beslut om Länsgemensam målbild och strategi för Nära vård. Den gemensamma målbilden visar riktningen och stödjer arbetet med omställning för regionen och länets kommuner. I samband med detta togs även beslut om en ”Gemensam arbetsprocess för omställning till nära vård”.

Bakgrund till framtagande av länsgemensam målbild och strategi är den pågående omställning inom områden som rör hälsa, vård och omsorg. Sverige och Kalmar län står inför en rad långsiktiga och strukturella utmaningar. Den demografiska förändringen, med åldrande befolkning och färre i arbetsför ålder, leder till stora utmaningar inom verksamheter kopplade till hälsa, vård och omsorg. Regioner och kommuner behöver tillsammans ställa om för att bättre kunna möta denna utmaning.

En långsiktig samverkan, mellan den regionala och kommunala nivån, är en framgångsfaktor i det fortsatta omställningsarbetet. Länets kommuner och Region Kalmar län har idag en väletablerad och välfungerande struktur för samverkan, *Länsgemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skola*. Samverkan behöver emellertid vidareutvecklas och förstärkas för att kunna ställa om till en nära vård då omställningen kommer att innebära förändrade arbetssätt som kan få organisatoriska och ekonomiska konsekvenser.

Regionen och kommunerna har i dialog ringat in viktiga förutsättningar för arbetet framåt och i beslutet, som även innefattade ”Gemensam arbetsprocess för omställning till nära vård”, fick Länsgemensam ledning i uppdrag att ta fram en gemensam plan för länet samt förstärka den gemensamma systemledningen. Se sida 2-4 som beskriver den gemensamma arbetsprocessen.

Gemensam arbetsprocess omställning nära vård

Gemensam plan för primärvården i länet

Riksdagen beslutade om ny definition av nationellt primärvårdsuppdrag den 18 nov 2020 ”Inriktningen för en nära och tillgänglig vård – en primärvårdsreform”. Den kommunala hälso- och sjukvården (inklusive hemsjukvård) är primärvårdsbaserad. Nationellt primärvårdsuppdrag gäller från 1 juli 2021.

Nationell målbild:

- Hälso- och sjukvården bör ställa om så att primärvården är navet i vården och samspelar med annan hälso- och sjukvård och med socialtjänsten
- Målet med omställningen av hälso- och sjukvården bör vara att patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan
- Patienten är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferensen och en effektivare användning av hälso- och sjukvårdens resurser ska kunna uppnås

Av hälso- och sjukvårdslagen 2 kap. 6§ följer:

Med primärvård avses i denna lag hälso- och sjukvårdsverksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper. Primärvården svarar för behovet av sådana åtgärder i form av medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens.

Det innebär att:

- Tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande vårdbehov
- Se till att vården är lätt tillgänglig
- Tillhandahålla förebyggande insatser utifrån befolkningens och individuella behov
- Samordna olika insatser i de fall det är mest ändamålsenligt att samordningen sker inom primärvården
- Möjliggöra medverkan vid genomförande av forskningsarbete

En gemensam plan för primärvården ska tillförsäkra invånare en likvärdig tillgång till primärvården och alla dess kompetenser. Planen kan innebära en samplanering om kompetensförsörjning, strategisk inriktning av utvecklingen, gemensamma nyckeltal-uppföljning, gemensamma kvalitetsprojekt, rutiner och hur ansvar och arbete ska samordnas och fördelas. Den planen ska också ta höjd för kommande samsjuklighetsutredning och för det förebyggande, preventiva och hälsofrämjande arbetet i länet vilket även behöver inkludera barn- och ungdomshälsa inom verksamheter som t.ex. elevhälsa, skolhälsovård och ungdomsmottagningar.

Viktiga förutsättningar för arbetet framåt

Kartläggning och analys

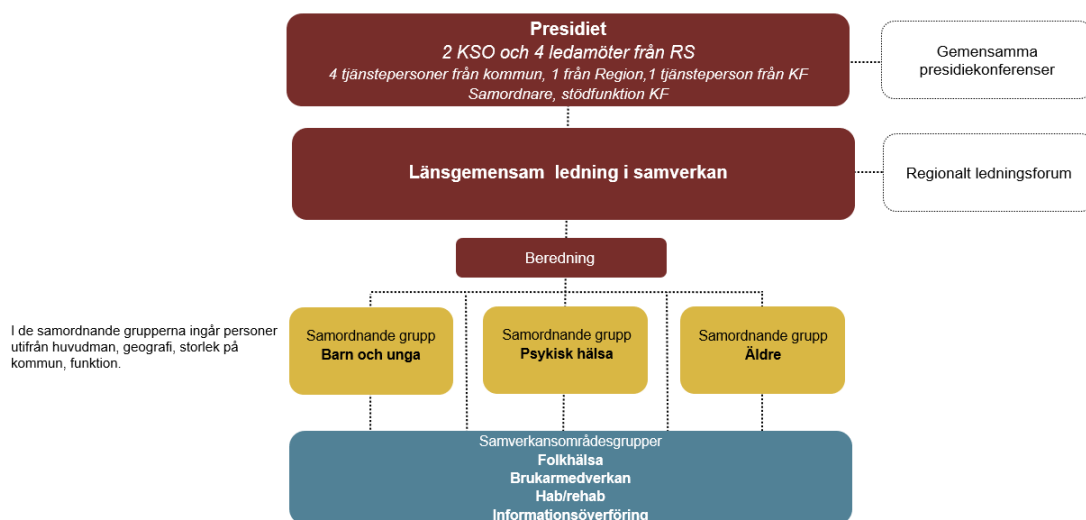
För att kunna möjliggöra en gemensam primärvårdsplan framåt behöver en gemensam kartläggning och analys av nuvarande arbetssätt, avtal och överenskommelser ske. Såväl ekonomiska som kvalitetsmässiga konsekvenser ska belysas. Omställningen till nära vård kommer att innebära förändrade arbetssätt inom vård och omsorg som kommer påverka befintliga avtal och överenskommelser mellan Regionen och länets kommuner – såsom t.ex. hemsjukvårdsavtalet och överenskommelsen om barn- och unga. Kartläggning och analys kommer utgöra grunden för framtagandet av nya avtal och överenskommelser som ska stödja omställningen till nära vård. Det är viktigt att få fram relevanta nyckeltal som kan stödja det framtida gemensamma arbetet. Dialog och gemensamma analyser och kunskapsunderlag är viktiga grundförutsättningar i det fortsatta arbetet. Arbetet kommer att kräva en gemensam systemledning som utgår från Läns-gemensam ledning i samverkan och som har regelbundna avstämningar mellan såväl förtroendevalda som tjänstepersoner.

Förstärkt gemensam systemledning

Det finns sedan tidigare en beslutad gemensam ledning i form av läns-gemensam ledning i samverkan. Läns-gemensam ledning i samverkan är en ledningsgrupp som ska hantera gemensamma frågor inom socialtjänst och angränsande område, hälso- och sjukvård samt skola och gymnasieförbund. Läns-gemensam ledning består av social- och omsorgschefer och skolchefer från länets tolv kommuner samt förbundschef för Gymnasieförbundet och sju förvaltningschefer och stabschefer från Region Kalmar län samt två brukarrepresentanter.

Som stöd till Läns-gemensam ledning i samverkan finns samordnande grupper inom områdena *Barn och unga*, *Psykisk hälsa* och *Äldre*. Inom dessa grupperingar ingår personer utifrån huvudman/organisation, geografi, storlek på kommun, funktion mm och utgör en läns-gemensam arbetsgrupp för området. Inom de samordnande grupperna sker arbete utifrån framtagna handlingsplanerna.

Läns-gemensam ledning rapporterar till politiken genom ett gemensamt presidie samt genom presidiekonferenser.

Länsgemensam ledning behöver förstärkas för att säkra resurser och förankring för arbetet med en gemensam primärvårdsplan. Presidier förstärks enligt bilden nedan och de samordnande grupperna förstärks med hjälp av representanter från länsgemensam ledning. Förstärkning blir i form av tillsättning av en ordförande respektive vice ordförande i varje grupp. Länets kommuner och regionen kommer att behöva gemensamt bidra med stödfunktioner inom ekonomi, juridik, analys, HR, kommunikation mm för att möjliggöra ett arbete som vilar på en gemensam grund framtagna i samverkan och med tillit till varandra.

